

Hantering av kasserade läkemedel, lathund

Hänsyn är tagen till både påverkan på miljö och arbetsmiljö i nedan hantering

CYTOSTATIKA och andra läkemedel med bestående toxisk effekt i alla beredningsformer

* Avfallet läggs i kärl för Cytostatika, toxiska läkemedel och läkemedelsförorenat avfall

Typ av läkemedel:	Kasseras som: *
Cytostatika och cytotoxiska läkemedel: ATC-kod L01 och vissa J05, inkl. förpackning och material som varit i kontakt med läkemedlet	* Avfallet läggs i vit tjock plastpåse innan kassation Enheter som hanterar mycket cytostatika använder Pactosafe
Andra läkemedel med bestående toxisk effekt, kan orsaka överkänslighet mm: Ex. antibiotika, monoklonala antikroppar, TNF-alfahämmare mfl, inkl förpackning och material som varit i kontakt med läkemedlet	* Avfallet läggs i vit soppåse innan kassation
• Brutna glasampuller, kanyler	* Lägg i plasthylsa, typ U-odlingsrör innan kassation
• Flytande i medicinbägare	* Förslut med lock innan kassation
• Läkemedel i förpackning, obrutna ampuller och injektionsflaskor	* Direkt i kärlet

ÖVRIGA LÄKEMEDEL i alla beredningsformer (exklusive elektrolytlösningar med flera, se nedan Övrig sortering)

* Avfallet läggs i kärl för Cytostatika, toxiska läkemedel och läkemedelsförorenat avfall

Typ av läkemedel:	Kasseras som: *
Infusionsvätska med läkemedelstillsats	* Lägg i kärlet, förslut påse/flaska innan – risk för läckage ska förhindras.
Könshormoner (även använda plåster, spiraler, stavar, vaginalinlägg).	* Direkt i kärlet, använda könshormoner omsluts av vit soppåse innan.
Läkemedel (lösa tabletter, kapslar, suppositorier).	* Samla i återanvänd plastburk/flaska, märk den med etikett "Kasserade läkemedel". Skriv datum, burken bytes minst 1 ggr/mån.
Läkemedel i förpackning <ul style="list-style-type: none"> Anestesi-läkemedel (för inhalationsanestetika även flaska och kork) Ampuller och injektionsflaskor, obrutna Dospåsar Inhalatorer – inkl. använda tomma Kontrastmedel Näs/ögondroppar Salvor/krämer Tabletter/kapslar/suppositorier 	* Lägg direkt i kärlet (<i>ytterförpackningar i papp sorteras som Pappersförpackningar, bipacksedel sorteras som Papper</i>).
Narkotika - alla beredningsformer klass II – V, inklusive använda plåster	* Kassera i kärlet, se rutin <u>Narkotikahandtering</u> centuri nr 10606. Dubbelsignera i narkotikajournal.
Rester av flytande läkemedel och injektionslösningar	* Samla i återanvänd <i>plastflaska</i> . Märkt med etikett "Kasserade läkemedel/flytande" och datum. Byt flaska minst 1 ggr/v. Lägg flaskan i kärlet, förslut innan så att risk för läckage ska förhindras.
Vacciner	* Avfallet läggs i vit soppåse innan kassation. På vaccinationsmottagning kan sprutor läggas direkt i kärl för <i>Skärande stickande</i> .
Dialysat vid peritonealdialys (PD), med eller utan tillsats av antibiotika (detta är ett undantag).	Spola ned i avlopp, mängden antibiotika som kommer ut anses liten enligt kemister. Lägg avfallet i vit soppåse, därefter till <i>Restavfall</i> (fd brännbart).

ÖVRIG SORTERING

Typ av läkemedel/material:	Kasseras som:
Glasampuller (brutna, tömda)	Läggs i kärlet för <i>Skärande stickande</i>
Glasflaskor med högst 1 dr kvar	Läggs i blå säck, för <i>Ej återvinningsbart (fd restavfall deponi)</i>
Salt, socker och näringslösningar utan läkemedelstillsats t.ex <ul style="list-style-type: none"> Nacl, Sterilt vatten, Glukos Laktulos Nutriflex inkl. tillsats av vitaminer, spårämnen och elektrolyter. 	Häll ut i avloppet, spola med hett vatten efteråt
Tom förpackning: Ex. infusionspåse med aggregat, insulinpenna, blisterkarta/plastburkar, spruta av plast (oavsett om de innehållit läkemedel eller ej)	Läggs i säck för <i>Restavfall (fd brännbart)</i> (<i>ytterförpackningar i papp sorteras som Pappersförpackningar</i>)
Licenspreparat	Ordinär avfallshantering beroende på om det är toxiskt eller ej
Klinisk läkemedelsprövning	Enligt avtal i studien. Iaktta skyddsföreskrifter

Tillägg för enskilda läkemedel:

* Botulinumtoxin – Exempelvis Xeomin, Botox, Dysport	* Hanteras som toxiska läkemedel inkl allt material. Avfallet läggs i kärlet för: Cytostatika-Läkemedelsavfall samt Läkemedelsförorenat avfall Vid spill används utspädd hypokloritlösning 0,5 % (Klorin) för avaktivering vid upptorkning.
Dospåsar som är tomma med patient id	Läggs i Plastsekretess
Produkter som är klassade som kemikalier alternativt sprit som är brandfarligt	Se <u>Lathund för källsortering</u>

I lathunden visas en asterisk * för allt avfall som på något sätt är skadligt för miljön/och eller arbetsmiljön.

* Avfallet läggs i kärlet för: Cytostatika, toxiska läkemedel och läkemedelsförorenat avfall.

Vacciner – för en förenklad arbetsrutin särskiljs inte levande och avdödat vaccin i hanteringsrutinen.

- Gör en riskbedömning vid hantering av, för enheten nya läkemedel. Meddela Läkemiddelsenheten om kassationsrutinen behöver uppdateras.
- De enheter som inte har något eget avfallskärl och som hanterar lite läkemedel kan gå till annan enhet för att kassera läkemedel.
- Alla läkemedel, även läkemedel för kassation, ska förvaras inlåsta.
- När avfallskärlet är fyllt, stäng locket enligt anvisning för plombering och ställ det på källsorteringsvagnen. Avfallskärlet hålls inlåst på miljöstationen till dess avfallet hämtas för vidare destruktion.
- Minskad kassation av läkemedel kan uppnås genom att ha ett fastställt bassortiment. Enheter på sjukhuset ska så snart som möjligt lämna läkemedel som är utöver bassortimentet till sällanläkemedelsförrådet så att dessa kan användas av flera.

Dokument:

Hantering av Cytostatika och övriga cytotoxiska läkemedel inom region Jämtland Härjedalen, [centuri nr 52665](#)

Risker i arbetsmiljön (AFS 2023:10) [Läkemedel som kan orsaka bestående ohälsa](#)

Riskbedömning läkemedel med bestående toxisk effekt, [centuri nr 27210](#)

Narkotikahantering [centuri nr 10606](#)

Källsortering - Rutin för verksamheter inom Region Jämtland Härjedalen, Lathund: [centuri nr 02867](#)

Godsdeklaration farligt gods, avfall , [centuri nr 02194](#) (Gäller enheter utanför sjukhuset)

